

Predgovor

Julije Benešić (1883. – 1957.) upisao se u povijest kao kazališni aktivist i kritičar, prevoditelj i promicatelj književnosti, no i kao pisac, jezikoslovac i pedagog, te je bez sumnje najistaknutija ličnost u razvoju hrvatsko-poljskih kulturnih veza između dvaju svjetskih ratova. Iako je u Poljskoj boravio osam godina kao kulturno-prosvjetni delegat Kraljevine Jugoslavije, Benešić je posebno zaslužan za promicanje hrvatskog jezika i razvoj kroatistike na Varšavskom sveučilištu.

Ondje je, djelujući kao lektor hrvatskoga jezika, uspio prevesti i objaviti na poljskom jeziku djela velikana hrvatske književnosti poput Ivana Gundulića, Ivana Mažuranića, Ive Vojnovića, Ive Andrića i Miroslava Krležu. Benešić je također preveo mnoga djela poljskih književnika na hrvatski jezik, a posebno je zaslužan za izvedbe poljskih dramskih pisaca u zagrebačkom Hrvatskom narodnom kazalištu. Benešićeva kronika *Osam godina u Varšavi* (1981.), svojevrsni dnevnik njegova života u Poljskoj od 1930. do 1938., pruža nam zanimljiv uvid u dramatična previranja i zbivanja u Varšavi tridesetih godina dvadesetog stoljeća iz očiju stranca, što čini Benešićevo djelo važnim iz društvenog i iz povijesnog gledišta.

Često je Julije Benešić bio neopravdano zaboravljan usprkos njegovu doprinosu u području kulture, književnosti i dramskih umjetnosti. Stoga, uzimajući u obzir da je dugi niz godina živio i radio upravo u Varšavi, iznimno mi je zadovoljstvo što je u spomen 65. godišnjice njegove smrti ovdje, na Varšavskom sveučilištu, organiziran 2022. godine znanstveni skup *Hrvatska u Srednjoj Europi. Kulturni transferi između dvaju svjetskih ratova*, koji je okupio brojne istaknute hrvatske i poljske predavače i znanstvenike.

Razdoblje između dvaju svjetskih ratova, kojemu su posvećeni radovi i istraživanja predstavljeni na tom znanstvenom skupu, vrlo je dinamično i puno burnih kulturnih i društvenih promjena kako u Hrvatskoj tako i u Poljskoj. U ovim neizmjerljivo vrijednim radovima prikazane su kulturne poveznice Hrvatske

i Poljske, dvaju bliskih i prijateljskih društava, ali i širi kulturni kontekst Srednje Europe, u koji su smještene naše dvije zemlje.

Bila mi je velika čast sudjelovati u organizaciji toga znanstvenog skupa, koji ne bi zaživio bez predanog rada Instituta za zapadnu i južnu slavistiku i pomoći Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske, kao i brojnih znanstvenih istraživača iz Hrvatske i Poljske koji su sudjelovali na skupu.